

Βρυξέλλες, 7.12.2018
COM(2018) 811 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή της δασικής στρατηγικής της ΕΕ

«Μια νέα δασική στρατηγική της ΕΕ: για τα δάση και τον δασικό τομέα»

Εισαγωγή: η δασική στρατηγική της ΕΕ

Το 2013, η ανακοίνωση «Μια νέα δασική στρατηγική της ΕΕ: για τα δάση και τον δασικό τομέα»¹ («στρατηγική») διαμόρφωσε ένα νέο ενωσιακό πλαίσιο το οποίο συντονίζει και εξασφαλίζει τη συνοχή των πολιτικών που αφορούν τα δάση και ενισχύει τη συμβολή των δασών και του δασικού τομέα στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ. Κατευθυντήριες αρχές της είναι η αειφόρος διαχείριση των δασών (ΑΔΔ), ο πολυλειτουργικός ρόλος των δασών, η αποτελεσματική χρήση των πόρων και η ανάληψη της ευθύνης για τα δάση σε παγκόσμια κλίμακα.

Η στρατηγική ενισχύει τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών, με στόχο τη συνεργασία για ένα κοινό όραμα και για τον συνεκτικό σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών που αφορούν τα δάση. Η στρατηγική ορίζει δύο βασικούς στόχους για το 2020: (i) να εξασφαλίζεται ότι σε όλα τα δάση της ΕΕ εφαρμόζονται οι αρχές της αειφόρου διαχείρισης των δασών και (ii) να ενισχύεται η συμβολή της ΕΕ στην προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών και στη μείωση της αποδάσωσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Αμφότεροι οι στόχοι λαμβάνουν υπόψη τις τρεις διαστάσεις της αειφόρου ανάπτυξης και παρέχουν μια σφαιρική προσέγγιση στη διαχείριση των δασών και τη χάραξη της δασικής πολιτικής.

Η στρατηγική καλύπτει οκτώ αλληλένδετους τομείς προτεραιότητας που περιλαμβάνουν βασικές πολιτικές και πτυχές συναφείς με τη διαχείριση των δασών, τον δασικό τομέα και την κοινωνία. Μια σειρά «στρατηγικών προσανατολισμών» σε κάθε τομέα προτεραιότητας υποδεικνύουν τον τρόπο βέλτιστης τήρησης των προτεραιοτήτων από την Επιτροπή ή τα κράτη μέλη.

Το Συμβούλιο² και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο³, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁴ και της Επιτροπής των Περιφερειών⁵, εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη στρατηγική αυτή. Ανταποκρινόμενη στα αιτήματά τους, η Επιτροπή εκπόνησε ένα πολυετές σχέδιο υλοποίησης⁶ (ΠΣΥ για τα δάση) σε συνεργασία με τη Μόνιμη Δασική Επιτροπή (ΜΔΕ) και τις πλατφόρμες των ενδιαφερόμενων μερών που καθορίζονται στη στρατηγική, το οποίο ορίζει συγκεκριμένες ενέργειες, συγκεκριμένους φορείς και χρονοδιάγραμμα για την περίοδο 2015-2020.

¹ COM(2013)659.

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/agricult/142685.pdf

³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2015-0109+0+DOC+PDF+V0//EL>

⁴ OJ C 451 της 16.12.2014, σ. 127-133.

⁵ OJ C 126 της 26.4.2014, σ. 3-7.

⁶ SWD(2015)164.

Η διαδικασία επανεξέτασης

Η στρατηγική έχει προγραμματίσει επισκόπηση της κατάστασης έως το 2018, ώστε να αξιολογηθεί η πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή της. Το ΠΣΥ για τα δάση, όπου αναφέρονται οι προτεραιότητες εργασίας για την Επιτροπή έως το 2017, διευκρίνισε ότι αυτή η διαδικασία επανεξέτασης θα συμβάλει στον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων για την περίοδο 2018-20. Επιπλέον, το Συμβούλιο κάλεσε «την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με τα πορίσματα της επανεξέτασης αυτής και να παρουσιάσει τις συστάσεις της (...) έως το 2018».

Η διαδικασία επανεξέτασης βασίστηκε σε διάφορες πηγές στοιχείων, μεταξύ άλλων αποτελέσματα επίσημων αξιολογήσεων πολιτικής, εκθέσεις και δημοσιεύσεις της ΕΕ, σε συνδυασμό με μια συγκεκριμένη μελέτη⁷.

Οκτώ τομείς προτεραιότητας - Σύνοψη προόδου

Έως σήμερα, στο πλαίσιο της στρατηγικής έχει παρασχεθεί στήριξη και καθοδήγηση σε μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Οι περισσότερες δράσεις στο ΠΣΥ για τα δάση, και στους οκτώ τομείς προτεραιότητας, έχουν υλοποιηθεί κατά τα προβλεπόμενα: σε ποσοστό περίπου 30 % έχουν υλοποιηθεί πλήρως, ενώ ορισμένες δράσεις έχουν υλοποιηθεί μόνο εν μέρει· οι υπό εξέλιξη δράσεις αντιστοιχούν σε ποσοστό 45 %. Περίπου 10 % των δραστηριοτήτων δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει, και σε λίγες δράσεις σημειώνονται καθυστερήσεις.

Η πρόοδος ανά τομέα προτεραιότητας μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

Στήριξη των αγροτικών και αστικών κοινοτήτων μας

Η πολιτική για την αγροτική ανάπτυξη της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) εξακολουθεί να αποτελεί την κύρια πηγή στήριξης για την προστασία και την αειφόρο διαχείριση των δασών της ΕΕ. Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, 24 κράτη μέλη σχεδίασαν μέτρα στον τομέα της δασοκομίας, δηλαδή το 90 % των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), δεσμεύοντας ποσό ύψους 8,2 δις. EUR επί των συνολικών δημοσίων δαπανών. Τέσσερα κράτη μέλη κάλυψαν τις δασοκομικές ανάγκες τους μέσω κρατικών ενισχύσεων⁸.

⁷ Study on progress implementing the EU Forest Strategy (Μελέτη για την πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή της δασικής στρατηγικής της ΕΕ).

⁸ Για παράδειγμα, στη Γερμανία, τα περισσότερα κρατίδια παρέχουν ενισχύσεις στη δασοκομία μέσω της αγροτικής ανάπτυξης και τρία κρατίδια μέσω κρατικών ενισχύσεων.

Τα μέτρα για τη δασοκομία βοηθούν τα κράτη μέλη να στηρίζουν τα πολυλειτουργικά δάση και την αειφόρο διαχείριση των δασών και να συνδυάζουν τα μέτρα αυτά με άλλα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης (π.χ. συμβουλευτικές υπηρεσίες, κατάρτιση, επενδύσεις, συνεργασία) για την αντιμετώπιση ειδικών περιφερειακών αναγκών. Τα μέτρα στηρίζουν την επέκταση των δασών μέσω της δάσωσης, καθώς και τη θέσπιση και ανανέωση γεωργοδασοκομικών συστημάτων⁹. Άλλα μέτρα που στηρίζουν την αειφόρο διαχείριση των δασών περιλαμβάνουν τα εξής: πρόληψη πυρκαγιών και φυσικών καταστροφών (άνω του 20 % των προβλεπόμενων δαπανών)· αποκατάσταση μετά την καταστροφή· επενδύσεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την παροχή περιβαλλοντικών ή ψυχαγωγικών υπηρεσιών, καθώς και αποζημιώσεις στο πλαίσιο του δικτύου Natura 2000 και της ανάληψης οικειοθελών δεσμεύσεων. Επιπροσθέτως, η αγροτική ανάπτυξη στηρίζει επενδύσεις για τη βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών και της προβιομηχανικής κατεργασίας ξύλου.

Τα δασοκομικά μέτρα αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμβολής της αειφόρου ανάπτυξης των δασών στους στόχους πολιτικής της ΕΕ, και παράλληλα ευνοούν τον δασικό τομέα, στηρίζουν την αγροτική ανάπτυξη και προάγουν την παροχή αγαθών και υπηρεσιών με συνεκτικότητα έναντι των βασικών πολιτικών στους τομείς του περιβάλλοντος και του κλίματος. Το πεδίο εφαρμογής τους καλύπτει επαρκώς τις βασικές κοινωνικές και τομεακές ανάγκες¹⁰.

Η ανάληψη ορισμένων μέτρων (π.χ. γεωργοδασοκομικά συστήματα, δίκτυο Natura 2000) δεν έχει έως τώρα επιτύχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η επιπρόσθετη ανταλλαγή και προώθηση ορθών πρακτικών σε όλα τα κράτη μέλη και στο εσωτερικό αυτών μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση δυνητικά περιοριστικών παραγόντων, οι οποίοι αποδίδονται συχνά στον διοικητικό φόρτο ή στην ιδιοκτησιακή δομή των δασών. Η πρόταση για την ΚΓΠ της περιόδου 2021-2027¹¹, μέσω της παροχής μεγαλύτερης επικουρικότητας και ευελιξίας, αναμένεται να δημιουργήσει νέες προοπτικές για τα κράτη μέλη όσον αφορά τον σχεδιασμό μέτρων που στηρίζουν καλύτερα τις τοπικές ανάγκες και προτεραιότητες χάρη σε απλούστερες διοικητικές διαδικασίες. Τα αποτελέσματα της εν εξελίξει αξιολόγησης των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις της περιόδου 2014-2020 θα τροφοδοτήσουν την αναθεώρηση των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις.

Η αλληλεπίδραση των δασών και των δέντρων με τις αστικές και περιαστικές περιοχές, καθώς και η κατανόηση του ρόλου τους για τις εν λόγω κοινότητες απαιτούν ολοένα και μεγαλύτερη προσοχή.

⁹ Στόχος δάσωσης: > 300.000 εκτάρια· Γεωργοδασοκομικός στόχος: >80.000 εκτάρια.

¹⁰ Αξιολόγηση των δασοκομικών μέτρων στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης.

¹¹ COM(2018) 392 final.

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των δασικών βιομηχανιών, της βιοενέργειας και της ευρύτερης πράσινης οικονομίας στην ΕΕ

Η δασική βιομηχανία της ΕΕ εφαρμόζει βιώσιμες και αποδοτικές ως προς τους πόρους διαδικασίες επεξεργασίας για ευρύ φάσμα υλικών και προϊόντων¹². Στο σχέδιο στρατηγικής σχετικά με τις δασικές βιομηχανίες της ΕΕ, που συνοδεύει τη στρατηγική, επισημαίνονται οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω τομείς και οι απαιτούμενες δράσεις¹³. Το 2015, οι εκτεταμένες αλυσίδες αξίας της δασικής βιομηχανίας υποστήριξαν 3,6 εκατομμύρια θέσεις εργασίας με κύκλο εργασιών 640 δισ. EUR (προστιθέμενη αξία 200 δισ. EUR) στην πράσινη οικονομία¹⁴, αντικαθιστώντας ορυκτά υλικά. Η στρατηγική προάγει, σε έναν προσανατολισμένο στο μέλλον δασικό τομέα, την αειφόρο και αποδοτική ως προς τους πόρους κινητοποίηση και χρήση της δασικής βιομάζας, την ανάπτυξη της βιοοικονομίας, την πρόσβαση σε εγχώριες και διεθνείς αγορές και την ενισχυμένη έρευνα και καινοτομία.

Τομεακές μελέτες συνέβαλαν στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της αειφορίας και αφορούσαν, μεταξύ άλλων: τη διαθεσιμότητα ξυλείας και την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα¹⁵; την εκτίμηση του σωρευτικού κόστους της ενωσιακής νομοθεσίας για τη δασική βιομηχανία¹⁶; αναλύσεις της ενημέρωσης των καταναλωτών για τα έπιπλα¹⁷ και την αλυσιδωτή χρήση της ξυλείας¹⁸ (ως συμβολή στο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία¹⁹ κατευθυντήριες οδηγίες για ορθές πρακτικές²⁰). Ορισμένα κράτη μέλη προωθούν ενέργειες για την ενίσχυση της ανάπτυξης της εγχώριας αγοράς δασικών προϊόντων, πχ. στις κατασκευές. Παράλληλα, η ΕΕ δρομολόγησε πρωτοβουλία σχεδίου στρατηγικής σχετικά με τις δεξιότητες²¹ για τους τομείς των κατασκευών και της δασικής βιομηχανίας.

Σε διεθνές επίπεδο, πρόοδος επιτεύχθηκε στις διμερείς εμπορικές συμφωνίες, κυρίως με τον Καναδά και την Ιαπωνία στους σχετικούς τομείς, καθώς και με την Ουκρανία στην προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών²².

¹² Π.χ., για: τις κατασκευές, την επίπλωση, τις υπηρεσίες εκτύπωσης, τις συσκευασίες, τα προϊόντα υγιεινής, τα πρόσθετα τροφίμων και, επίσης, ολοένα και περισσότερο για τα βιοϋφάσματα, τα χημικά προϊόντα, τα φαρμακευτικά προϊόντα, τα πλαστικά προϊόντα βιολογικής προέλευσης, τα σύνθετα υλικά τρισδιάστατης εκτύπωσης και τα βιοκαύσιμα.

¹³ SWD (2013) 343.

¹⁴ http://ec.europa.eu/environment/basics/green-economy/index_el.htm

¹⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/10017/attachments/1/translations/en/renditions/pdf>

¹⁶ https://ec.europa.eu/growth/content/study-assessment-cumulative-cost-impact-specified-eu-legislation-and-policies-eu-forest-0_en

¹⁷ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7572/attachments/1/translations>

¹⁸ https://ec.europa.eu/growth/content/study-optimised-cascading-use-wood-0_en

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0614>

²⁰ Προς δημοσίευση πριν από το τέλος του 2018.

²¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=el>

²² Στο πλαίσιο της εκτενούς και ολοκληρωμένης ζώνης ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ουκρανίας.

Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε στο πλαίσιο των προγραμμάτων-πλαισίων 7ου ΠΠ²³ και «Ορίζων 2020»²⁴, της ΕΕ, με την υποστήριξη της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας (ΕΣΚ) για τις πρώτες ύλες²⁵. Το Τεχνολογικό Κλιμάκιο για τον Δασικό Τομέα (ΔΚΔΤ)²⁶ επιτρέπει την ενισχυμένη συνεργασία για την καινοτομία. Οι συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για τα προϊόντα βιολογικής προέλευσης²⁷ συμβάλουν στην εμπορική αξιοποίησή τους σε διάφορες εφαρμογές, π.χ. νέες τεχνολογίες οπτικών ινών, σύνθετα υλικά βιολογικής προέλευσης, βιοαιθανόλη, βιοντίζελ.

Η συμφωνηθείσα αναδιατύπωση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας²⁸ περιλαμβάνει νέα κριτήρια αειφορίας που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιοενέργειας. Αυτά τα κριτήρια, καθώς και οι υπό εξέλιξη εργασίες που αφορούν στην αειφορία των δασικών προϊόντων, βασίζονται στις εργασίες της Μόνιμης Δασικής Επιτροπής (ΜΔΕ) σχετικά με τα κριτήρια και τους δείκτες της αειφόρου διαχείρισης των δασών²⁹. Εφόσον καταστούν πλήρως λειτουργικά³⁰, θα στηρίζουν την αειφόρο διαχείριση των δασών εντός και πέραν της ΕΕ.

Μια ομάδα εστίασης ΕΣΚ-AGRI³¹ εξέτασε επίσης τρόπους βελτίωσης της αειφόρου κινητοποίησης της βιομάζας από τα δάση της ΕΕ. Η αναθεωρημένη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοοικονομία³² πρόκειται να συμβάλει στην ανάπτυξη της καινοτομίας και να ενισχύσει περαιτέρω τον ρόλο της δασικής βιομάζας προς αντικατάσταση των μη ανανεώσιμων υλικών και προϊόντων, προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον και εξασφαλίζοντας την κυκλικότητα.

Τα δάση σε ένα μεταβαλλόμενο κλίμα

Η στρατηγική προάγει τις πρακτικές διαχείρισης των δασών στο πλαίσιο των εθνικών πολιτικών με σκοπό τη μείωση των εκπομπών, τη δέσμευση του CO₂ και τη βελτίωση της αντοχής των δασών, με χρήση κονδυλίων της ΕΕ και με αξιοποίηση των καλύτερων γνώσεων.

²³ https://ec.europa.eu/research/fp7/index_en.cfm

²⁴ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

²⁵ https://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-strategy_el

²⁶ <http://www.forestplatform.org/#/>

²⁷ Κοινή επιχείρηση βιομηχανιών βιοπροϊόντων στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» <https://www.bbi-europe.eu/>

²⁸ Βλέπε την προσωρινή συμφωνία που επιτεύχθηκε τον Ιούνιο του 2018.

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10308-2018-INIT/en/pdf>

²⁹ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/forest/publications/pdf/sfcci-report_en.pdf

³⁰ Η Επιτροπή θα θεσπίσει επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές έως τον Ιανουάριο του 2021.

³¹ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/focus-groups/sustainable-mobilisation-forest-biomass>

³² COM/2018/673.

Τα εφαρμοζόμενα μέσα πολιτικής της ΕΕ εξασφαλίζουν τη συμβολή των δασών στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (κανονισμός σχετικά με τις δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας - LULUCF³³) και στην προσαρμογή σε αυτή (στρατηγική προσαρμογής της ΕΕ³⁴). Η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή έχει καταγράψει αξιοσημείωτη πρόοδο ως προς την επίτευξη του δυναμικού μετριασμού των δασών της ΕΕ, τη βελτίωση της κατανόησης της σχέσης κλίματος και δασών και την προαγωγή των δράσεων στα θεματολόγια πολιτικής των κρατών μελών. Ο κανονισμός LULUCF τονίζει τον ρόλο των δασών και της ξυλείας στη μείωση των εκπομπών και στη δέσμευση του άνθρακα, και στηρίζει περαιτέρω την αειφόρο διαχείριση των δασών. Όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, 25 κράτη μέλη διαθέτουν εθνικές ή τομεακές στρατηγικές προσαρμογής· στις περισσότερες εξ αυτών, τα δάση συνιστούν προτεραιότητα³⁵.

Η ΕΕ έχει παράσχει σημαντική οικονομική και θεσμική υποστήριξη για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών και άλλων καταστροφών, μεταξύ άλλων με την ΚΓΠ, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία καθώς και με κονδύλια για την έρευνα και το πρόγραμμα LIFE. Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ υποστηρίζει την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών με εκτιμήσεις κινδύνου, σχέδια διαχείρισης, συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και συναγερμού και δράσεις ευαισθητοποίησης. Το Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών (ΚΣΑΕΑ) παρακολουθεί τον κίνδυνο και τα περιστατικά δασικών πυρκαγιών με σκοπό τη συντονισμένη και ταχεία αντιμετώπιση, με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφόρησης για τις Δασικές Πυρκαγιές (ΕΣΠΔΠ). Μετά τα πρόσφατα ακραία φαινόμενα, μια πρόταση για την ενίσχυση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ³⁶ έχει ως στόχο να ενισχυθούν τα συντονισμένα μέσα της ΕΕ για την καταπολέμηση των πυρκαγιών και να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην πρόληψη και την ετοιμότητα, προκειμένου να προωθηθεί η αλληλεπίδραση προσαρμογής και πολιτικής προστασίας.

Οι επιπρόσθετες εμπειρίες και ανταλλαγές ορθών πρακτικών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των δράσεων μετριασμού και προσαρμογής και των συνεργειών τους, θα ενισχύσουν τη μακροπρόθεσμη αειφορία των δασών και θα διασφαλίσουν την αποθήκευση άνθρακα από αυτά.

³³ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/841.

³⁴ COM (2013) 216.

³⁵ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

³⁶ «RescEU: ένα νέο ευρωπαϊκό σύστημα για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών», το οποίο αναμένεται να εγκριθεί εντός του 2018.

Προστασία των δασών και ενίσχυση των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων

Η στρατηγική ευνοεί τις προληπτικές προσεγγίσεις ώστε να εξασφαλίζεται η παροχή υπηρεσιών δασικών οικοσυστημάτων και η συμβολή των δασών στη βιοποικιλότητα. Εν προκειμένω, επισημαίνει το δυναμικό των σχεδίων δασικής διαχείρισης (ΣΔΔ) ή ισοδύναμων μέσων για μια ισορροπημένη παροχή αγαθών και υπηρεσιών. Η στρατηγική καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να εφαρμόζουν τις οδηγίες της ΕΕ για τους οικοτόπους και τα πτηνά, τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, να αναπτύσσουν τρόπους για την αποτίμηση των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων και να χρησιμοποιούν τα κονδύλια της ΕΕ για την προστασία του φυσικού κεφαλαίου των δασών.

Η πρωτοβουλία χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους (MAES)³⁷ έχει σημειώσει πρόοδο, και περιλαμβάνει ένα πιλοτικό πρόγραμμα για τα δάση, καθώς και εργασίες σχετικά με το σύστημα αποτίμησης του φυσικού κεφαλαίου της ΕΕ (INCA)³⁸. Η ενωσιακή χρηματοδότηση ενσωματώνει ολοένα και περισσότερο ευκαιρίες υποστήριξης της παροχής υπηρεσιών δασικών οικοσυστημάτων. Τα στοιχεία σχετικά με τον τρόπο που η αειφόρος διαχείριση των δασών υποστηρίζει πολιτικές, όπως η οδηγία πλαίσιο της ΕΕ για το νερό, είναι ελλιπή, ωστόσο η υποστηριζόμενη από την ΕΕ έρευνα στον τομέα, ήτοι ένα σχέδιο για την παροχή υπηρεσιών σχετικών με το νερό³⁹, ενδέχεται να δώσει περισσότερες πληροφορίες και να στηρίζει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών.

Τα μέσα της ΕΕ για την καταπολέμηση των επιβλαβών οργανισμών έχουν ενισχυθεί με τον νέο κανονισμό για την υγεία των φυτών⁴⁰ και τον κανονισμό για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη⁴¹, με αποτέλεσμα τη βελτιωμένη προστασία δασών και φυτών της ΕΕ.

Η Επιτροπή δημοσίευσε έναν *οδηγό για το δίκτυο Natura 2000 και τα δάση*⁴², ο οποίος ήταν απόρροια της κοινής προσπάθειας πολύ διαφορετικών ενδιαφερόμενων μερών. Η ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στα σχέδια δασικής διαχείρισης έχει σημειώσει πρόοδο. Τα κράτη μέλη, καθώς και οι ιδιοκτήτες και διαχειριστές δασών αξιοποιούν τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και τη χρηματοδότηση του προγράμματος LIFE ώστε να υποστηρίξουν την υλοποίηση των δεσμεύσεών τους, ορισμένοι μάλιστα έχουν προωθήσει πρωτοβουλίες για την προστασία και την προώθηση των δασικών γενετικών πόρων.

³⁷ http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

³⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/capital_accounting/index_en.htm

³⁹ http://www.cost.eu/COST_Actions/ca/CA15206

⁴⁰ Κανονισμός 2016/2031.

⁴¹ Κανονισμός 1143/2014.

⁴² <https://ec.europa.eu/agriculture/forest/publications>

Παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα, η εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα παραμένει μείζων πρόκληση. Οι εκθέσεις σχετικά με τη διατήρηση των δασικών οικοτόπων και ειδών δεν καταδεικνύουν προς το παρόν βελτίωση. Περαιτέρω προσπάθειες απαιτούνται για την ενίσχυση του ρόλου των σχεδίων δασικής διαχείρισης όσον αφορά την επίτευξη των στόχων βιοποικιλότητας και την υποστήριξη των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων. Η περάτωση των υπό εξέλιξη εργασιών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας MAES και της έρευνας για τα εργαλεία και τις μεθόδους λογιστικής καταγραφής των υπηρεσιών δασικών οικοσυστημάτων και της οικονομικής ανταμοιβής τους αναμένεται να προσφέρει νέες γνώσεις στον τομέα.

Τι είδους δάση έχουμε και πώς μεταβάλλονται αυτά;

Η στρατηγική στοχεύει στην ενίσχυση της γνωστικής βάσης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων για τα δάση και τον δασικό τομέα, αφενός μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας και του συντονισμού για την ανάπτυξη του Συστήματος Πληροφοριών για τα Δάση στην Ευρώπη (FISE) ως βάσης αναφοράς για τα δεδομένα και τις πληροφορίες σχετικά με τα δάση και τη δασοκομία στην Ευρώπη, σε στενή συνεργασία με άλλα συστήματα δεδομένων και πληροφοριών, και αφετέρου μέσω της εναρμόνισης των δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ.

Ένα πρωτότυπο του συστήματος FISE είναι ακόμη υπό ανάπτυξη. Ορισμένα συστήματα πληροφοριών με συναφή συστατικά στοιχεία είναι λειτουργικά και ενημερωμένα, π.χ. το EFFIS (για τις δασικές πυρκαγιές) ή το FOREMATIS (για το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό). Η εναρμόνιση των δεδομένων για τα δάση με σκοπό, *μεταξύ άλλων* τη συμβολή σε διεθνείς διαδικασίες, όπως η συλλογή δεδομένων για τους δείκτες της αειφόρου διαχείρισης δασών στο πλαίσιο της Forest Europe, είναι ένα έργο υπό εξέλιξη.

Η δημιουργία του FISE απαιτεί σημαντικό έργο για την ανάπτυξη του συστήματος, τη συλλογή και την εναρμόνιση των δεδομένων, καθώς και την ενσωμάτωση πόρων από υφιστάμενες (π.χ. EFFIS, Climate-ADAPT⁴³) ή δυνητικές μελλοντικές πηγές (π.χ. DIABOLO, MAES).

Νέα και καινοτόμα δασοκομικά προϊόντα προστιθέμενης αξίας

Η στρατηγική προτείνει ένα φιλόδοξο θεματολόγιο έρευνας και καινοτομίας (E&K) με στόχο την ενίσχυση της αειφορίας του τομέα και της ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών, μέσω του προγράμματος «Ορίζων 2020», της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (EIP) για τις πρώτες ύλες, της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη

⁴³ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

γεωργία (EIP AGRIC)⁴⁴, της Μόνιμης Επιτροπής Γεωργικής Έρευνας (SCAR)⁴⁵, της δομής διακυβέρνησης της ΕΕ για τα δάση και άλλα σχετικά *φόρα*, της ΕΕ, και τον συντονισμό και τη διάδοση ορθών πρακτικών.

Η χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ έρευνα έχει υποστηρίξει τον δασικό τομέα με περίπου 500⁴⁶ σχέδια από το 2007⁴⁷. Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» αναμένεται να υπερβεί το συνολικό ποσό των άνω των 500 εκατ. EUR που δαπανήθηκαν στην έρευνα για τον δασικό τομέα στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ. Η χρηματοδότηση της καινοτομίας από το ΕΤΠΑ συμπληρώνει το ποσό, καθώς πολλές περιοχές της έχουν επιλέξει προτεραιότητες που συνδέονται με τη δασοκομία στο πλαίσιο των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης. Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας για τη γεωργία και τις πρώτες ύλες συνδέουν τη δασοκομία με σχετικές έρευνες: στη γεωργοδασοκομία· στην αιεφόρο κινητοποίηση της δασικής βιομάζας· στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των περιβαλλοντικών ζητημάτων· και στις αλυσίδες αξίας.

Τα προγράμματα FORESTERRA, SUMFOREST και WoodWisdom στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ERA-NET του 7ου ΠΠ υποστήριξαν περίπου 70 σχέδια (85 εκατ. EUR) από ενωσιακές και εθνικές πηγές. Η δράση ForestValue⁴⁸, στο πλαίσιο της υπό εξέλιξη πρωτοβουλίας ERA-NET του «Ορίζων 2020» που στηρίζει τη μετάβαση προς μια βιοοικονομία, εμπλέκει 17 χώρες και έχει κινητοποιήσει 20 εκατ. EUR εθνικής και ενωσιακής χρηματοδότησης. Η στρατηγική ομάδα εργασίας για τη δασική έρευνα και καινοτομία στο πλαίσιο της SCAR⁴⁹ υποστηρίζει τον συντονισμό, τις μελέτες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τα αποτελέσματα της χρηματοδοτούμενης από την ΕΕ έρευνας, καθώς και τις δραστηριότητες προβολής σε άλλα *φόρα*.

Ο προσδιορισμός των θεματολογίων έρευνας και των σχέσεων μεταξύ της έρευνας και των ΕΣΚ θα ωφεληθεί από ένα ενισχυμένο πλαίσιο για τη διάδοση των αποτελεσμάτων των σχεδίων. Η μέγιστη αξιοποίηση της καινοτομίας κατά μήκος των αλυσίδων αξίας θα συμβάλει στην υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας του δασικού τομέα. Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» καλεί σε υποβολή σχεδίων που αξιοποιούν τα αποτελέσματα των

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/about>

⁴⁵ Μόνιμη Επιτροπή Γεωργικής Έρευνας (<https://scar-europe.org/>).

⁴⁶ Οι βάσεις δεδομένων CORDIS & ERA-NET της ΕΕ περιλαμβάνουν (10/2018) 273 έργα χρηματοδοτούμενα από το 7ο ΠΠ (περίπου 514 εκατ. EUR) και 214 έργα χρηματοδοτούμενα από το «Ορίζων 2020» (περίπου 388 εκατ. EUR).

⁴⁷ https://scar-europe.org/images/FOREST/Documents/SWG_forestry_study-v2.pdf

⁴⁸ <https://forestvalue.org/>

⁴⁹ Η στρατηγική ομάδα εργασίας για τη δασική έρευνα και καινοτομία στο πλαίσιο της SCAR προωθεί τη διακρατική έρευνα και συνεργασία για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή, την ανταγωνιστικότητα του τομέα και την παροχή υπηρεσιών οικοσυστημάτων.

ολοκληρωμένων σχεδίων, ωστόσο τα αποτελέσματα τέτοιων δραστηριοτήτων δεν έχουν ακόμη διαφανεί.

Συνεργασία για τη συνεκτική διαχείριση και την καλύτερη κατανόηση των δασών μας

Ο συντονισμός, η συνεργασία και η επικοινωνία είναι απαραίτητες συνιστώσες για την εξισορρόπηση διαφορετικών στόχων και προσεγγίσεων τομεακής πολιτικής. Στόχος της στρατηγικής είναι η ενίσχυση της διακυβέρνησης και της επικοινωνίας, ιδίως μέσω της Μόνιμης Δασικής Επιτροπής (ΜΔΕ), της ομάδας διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών για τη δασοκομία και τον φελλό (CDG-FC), και της ομάδας εμπειρογνομόνων για τις δασικές βιομηχανίες και σχετικά με τον τομέα θέματα (F-BI EG).

Η ΜΔΕ εξακολουθεί να αποτελεί το κύριο φόρουμ συζήτησης σχετικά με τα δάση της ΕΕ και τα θέματα που αφορούν τα δάση, καθώς και σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής. Οι συνεδρίες ενημέρωσης και συζήτησης της ΜΔΕ για όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες πολιτικής της ΕΕ βασίζονται σε ετήσια προγράμματα εργασίας που αξιοποιούν το ΠΣΥ για τα δάση και είναι συνεκτικά με αυτό. Η ΜΔΕ εξέδωσε γνωμοδοτήσεις⁵⁰ και εκθέσεις²³ που διαβιβάστηκαν στους αρμόδιους υπευθύνους χάραξης πολιτικής. Στη ΜΔΕ, τα κράτη μέλη μοιράζονται τις εμπειρίες, τις πρωτοβουλίες, τις γνώσεις και τις συμβουλές τους. Η ΜΔΕ συναντήθηκε περιστασιακά με ενδιαφερόμενα μέρη (CDG-FC) και τομεακές ομάδες εμπειρογνομόνων (π.χ. για τη βιοποικιλότητα).

Η ομάδα διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών για τα δάση και τον φελλό συνεδριάζει δύο φορές ετησίως και κατέχει θέση παρατηρητή στη ΜΔΕ. Έχει εκδώσει ψηφίσματα που καταδεικνύουν το κοινό όραμα των ενδιαφερόμενων μερών για θέματα όπως ο κανονισμός της ΕΕ για την ξυλεία (EUTR) και ο ρόλος της δασοκομίας στην ΚΓΠ.

Η ομάδα εμπειρογνομόνων για τις δασικές βιομηχανίες (EG-FBI)⁵¹ είναι ήδη ενεργή από το 2014 και έχει, επί του παρόντος, επικεντρωθεί σε εμπορικά θέματα, ιδίως με τα κράτη της γειτονίας της ΕΕ, στην επανεξέταση του κανονισμού της ΕΕ για την ξυλεία (EUTR) και στην αλυσιδωτή χρήση της βιομάζας.

Το σχέδιο σύστασης ενός Ευρωπαϊκού Δικτύου Δασικών Υπηρεσιών δεν έχει υλοποιηθεί. Ωστόσο, το ευρωπαϊκό δίκτυο εθνικών καταλόγων δασών (ENFIN) και αρκετές ενωσιακές

⁵⁰ https://ec.europa.eu/agriculture/forest/standing-committee/opinions_ei

⁵¹ Η ομάδα εμπειρογνομόνων για τις δασικές βιομηχανίες συγκεντρώνει εκπροσώπους της τομεακής βιομηχανίας, κράτη μέλη και άλλα τομεακά ενδιαφερόμενα μέρη.

δράσεις στήριξης της έρευνας⁵² καταβάλλουν προσπάθεια για πιο εναρμονισμένες πληροφορίες σχετικά με τα δάση στην Ευρώπη.

Τα αποτελέσματα της έρευνας του Ευρωβαρόμετρου για το 2015 σχετικά με την αντίληψη της κοινής γνώμης για τα δάση⁵³ υποδεικνύουν την ανάγκη για καλύτερη επικοινωνία όσον αφορά τη σημασία των δασών υπό αειφόρο διαχείριση. Η προσέγγιση που υιοθέτησε η επικοινωνιακή στρατηγική της ΕΕ για τα δάση⁵⁴ παρέχει μια στέρεη βάση ώστε να εξετάζεται ο τρόπος αντιμετώπισης αυτών των αναγκών.

Τα δάση από παγκόσμια σκοπιά

Στόχος της στρατηγικής είναι η ενίσχυση του ρόλου της ΕΕ στις παγκόσμιες προσπάθειες για την προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών και τη μείωση της αποδάσωσης, με την εξασφάλιση της συνοχής μεταξύ των πολιτικών και των δεσμεύσεων της ΕΕ και των κρατών μελών. Στο πλαίσιο της εξωτερικής της δράσης και της δράσης συνεργασίας, η στρατηγική προβάλλει τον ρόλο των δασών στην αειφόρο ανάπτυξη και προάγει την καταπολέμηση της αποδάσωσης και της υποβάθμισης των δασών σε διεθνή *φόρα*.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει κοινές θέσεις προκειμένου να προωθούν την αειφόρο διαχείριση των δασών σε πανευρωπαϊκά (FOREST EUROPE) και διεθνή *φόρα* για τα δάση (π.χ. UNFF, FAO, ITTO) και σε άλλες διεθνείς διαδικασίες (π.χ. Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιοποικιλότητα), μεταξύ άλλων το θεματολόγιο του 2030 και οι στόχοι αειφόρου ανάπτυξης, ειδικότερα μέσω της υλοποίησης του στρατηγικού σχεδίου των Ηνωμένων Εθνών για τα δάση για την περίοδο 2017-2030⁵⁵. Στο πλαίσιο του FOREST EUROPE⁵⁶, η ΕΕ διερευνά επιλογές ώστε να καταλήξει σε μια πανευρωπαϊκή, νομικά δεσμευτική συμφωνία για τα δάση, η οποία θα μεταφράσει την έννοια της αειφόρου διαχείρισης των δασών σε νομοθεσία και αρχικά θα καλύπτει το 25% των παγκόσμιων δασών.

Το σχέδιο δράσης FLEGT της ΕΕ είναι μια συναφής, καινοτόμος απάντηση στην πρόκληση της παράνομης υλοτομίας και η εφαρμογή του έχει σημαντικά βελτιώσει τη διακυβέρνηση των δασών⁵⁷ στις χώρες εταίρους. Ο αριθμός των εθελοντικών συμφωνιών εταιρικής σχέσης

⁵² Μεταξύ άλλων, π.χ. η επιχείρηση DIABOLO, δύο δράσεις COST και μια τρέχουσα σύμβαση με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δεδομένων για τα Δάση.

⁵³ <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/69759>

⁵⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/fore/publi/communication-strategy_en.pdf

⁵⁵ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N17/184/62/PDF/N1718462.pdf?OpenElement>

⁵⁶ Υπουργική Διάσκεψη για την προστασία των δασών στην Ευρώπη (<https://foresteurope.org/>)

⁵⁷ SWD(2016) 275.

ανάμεσα στην ΕΕ και στις χώρες παραγωγής ξυλείας αυξάνεται σταθερά⁵⁸. Το πρώτο σύστημα αδειών FLEGT (Ινδονησία) τέθηκε σε ισχύ το 2016. Η επανεξέταση του⁵⁹ κανονισμού της ΕΕ για την ξυλεία (EUTR) επιβεβαίωσε το δυναμικό του όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου, καθώς και την ανάγκη προώθησης της ομοιόμορφης και αποτελεσματικής εφαρμογής του. Η εφαρμογή του κανονισμού κατά την περίοδο 2015-17 κατέδειξε σημαντική βελτίωση. Επιπλέον, μια μελέτη που πραγματοποιείται τις επιπτώσεις της κατανάλωσης της ΕΕ στην αποδάσωση και στην υποβάθμιση των δασών έριξε φως σε αυτό το περίπλοκο πρόβλημα⁶⁰. Η Επιτροπή θα αναλάβει μια νέα πρωτοβουλία για την επίτευξη της δράσης της ΕΕ κατά της αποδάσωσης.

Η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ υποστηρίζει τις παγκόσμιες δραστηριότητες που αφορούν τα δάση όπως αναφέρονται στο στρατηγικό σχέδιο συνεργασίας και ανάπτυξης 2016-2020 και προάγει τις χωρίς αποκλεισμούς παρεμβάσεις συνεργασίας για την πράσινη οικονομία⁶¹. Πολλά σχέδια αναδεικνύουν την αξία της στήριξης που παρέχει η ΕΕ και τα κράτη μέλη, άμεσα ή μέσω παγκόσμιων πολλαπλών χορηγών, όσον αφορά την προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών σε παγκόσμια κλίμακα. Η ΕΕ στηρίζει επίσης τις αναπτυσσόμενες χώρες στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης REDD+, καθώς και με πρωτοβουλίες που προάγουν τις αλυσίδες εφοδιασμού με μηδενική αποδάσωση. Η ΕΕ επιδιώκει επίσης να συμπεριλάβει διατάξεις για την προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών και δεσμεύσεις για την καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου στις διμερείς εμπορικές συμφωνίες της.

Η χρηματοδότηση της ΕΕ για τα δάση και τον δασικό τομέα

Η Επιτροπή έχει ευθυγραμμίσει τις διάφορες χρηματοδοτικές ροές της ΕΕ προκειμένου να στηρίξει τους στόχους και τις προτεραιότητες της στρατηγικής. Η ΚΓΠ είναι η κύρια πηγή χρηματοδότησης του δασικού τομέα (δημόσια δαπάνη ύψους 8,2 δισ. EUR), σε συνοχή και συνέργεια με άλλα ΕΔΕΤ⁶², με το πρόγραμμα LIFE και το πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα της ΕΕ.

Η προτεραιότητα του κλίματος που έχει τεθεί για τα κονδύλια της ΕΕ παρέχει σημαντικά στοχοθετημένα κίνητρα για την προώθηση της δράσης για το κλίμα στα δάση. Από την άλλη

⁵⁸ Έξι συναφθείσες εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης (ΕΣΕΣ) και εννέα υπό διαπραγμάτευση.

(<http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>)

⁵⁹ COM(2016) 74 final.

⁶⁰ http://ec.europa.eu/environment/forests/studies_EUaction_deforestation_palm_oil.htm

⁶¹ <https://europa.eu/capacity4dev/file/80634/download?token=-ZXMS3Cz>

⁶² Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη έχουν διαθέσει σχεδόν 8 δισ. EUR για τον θεματικό στόχο 5 «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων» προκειμένου να αντιμετωπιστούν διάφοροι κίνδυνοι, μεταξύ άλλων οι δασικές πυρκαγιές.

πλευρά, οι ευκαιρίες χρηματοδότησης για την προστασία των δασών και την ενίσχυση των υπηρεσιών οικοσυστημάτων δεν αξιοποιούνται πλήρως.

Η συνολική χρηματοδότηση της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία στον δασικό τομέα έχει αυξηθεί σημαντικά (249 σχέδια έχουν λάβει 615 εκατ. EUR κατά την περίοδο 2013-17)⁶³, στηρίζοντας τις καινοτομίες και την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Η αναπτυξιακή συνεργασία της ΕΕ έχει διαθέσει 235 εκατ. EUR κατά την περίοδο 2014-2020 για τη στήριξη των δραστηριοτήτων FLEGT και REDD+, κυρίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, που συμπληρώνονται από ειδικά προγράμματα συνεργασίας ανά χώρα και περιφέρεια, με εστίαση στη βελτίωση της διακυβέρνησης και της προώθησης της διατήρησης των δασών.

Συμπέρασμα - Πρόοδος στην επίτευξη των στόχων του 2020

Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων του 2020. Από την έκδοσή της, η στρατηγική έχει ενσωματώσει αποτελεσματικά τις δράσεις της ΕΕ στις αρχές και τους στόχους της, διευκολύνοντας τον συντονισμό όλων των τομέων πολιτικής της ΕΕ που είναι συναφείς με τα δάση και τον δασικό τομέα, προωθώντας μια συνεκτική προσέγγιση τόσο στις εγχώριες όσο και στις διεθνείς πολιτικές, και δίνοντας τη δυνατότητα στην ΕΕ και τα κράτη μέλη να λειτουργούν παγκοσμίως ως κορυφαίοι υπέρμαχοι της αειφόρου διαχείρισης των δασών.

Ουσιαστική πρόοδος έχει επιτευχθεί όσον αφορά τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων που επικεντρώνονται στους οκτώ τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής και των στρατηγικών κατευθύνσεων. Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ότι η στρατηγική επηρεάζει τις πολιτικές και τη δράση τους, και σε κατώτερο του εθνικού επίπεδο⁶⁴.

Η στρατηγική είναι ένα έγκυρο εργαλείο πολιτικής, το οποίο επιτρέπει στην ΕΕ και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίζουν τις πολυάριθμες προκλήσεις και τους ρόλους των δασών, δεδομένου ότι οι νέοι στόχοι πολιτικής και οι κοινωνικές προτεραιότητες έχουν ολοένα και περισσότερες απαιτήσεις ώστε να εξυπηρετούν πολλαπλούς σκοπούς που ενίοτε μπορεί να θεωρούνται αντιφατικοί. Οι αυξανόμενες κοινωνικές απαιτήσεις από τα δάση, οι αυξημένες πιέσεις και οι κλιματικοί παράγοντες επιβάρυνσης μπορεί να απαιτούν επιπλέον προσπάθειες και δεσμεύσεις από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς με στόχο να ενταθεί ο συντονισμός, η συνεργασία και η συμμετοχή εμπειρογνομώνων, μεταξύ άλλων ανάμεσα στους τομείς καθώς και ανάμεσα στην Επιτροπή, τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

⁶³ Σύμφωνα με την τεχνολογική πλατφόρμα του δασικού τομέα.

⁶⁴ «Αειφόρος διαχείριση των δασών στις περιφέρειες». Έκθεση της Επιτροπής των Περιφερειών, 2018.

Ιδιαίτερη προσοχή θα απαιτηθεί όσον αφορά τις νέες εξελίξεις της πολιτικής κατά την εναπομένουσα περίοδο εφαρμογής, μεταξύ άλλων με την εξασφάλιση της συμβολής των δασών στο κλιματικό και ενεργειακό πλαίσιο - ιδίως με την εφαρμογή του νέου κανονισμού LULUCF και της νομοθεσίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, παράλληλα με την αντιμετώπιση της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή, προκειμένου να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού. Η στρατηγική και οι προτεραιότητες της είναι κατάλληλες για να αναδείξουν τη σημασία των δασών και των συναφών πολιτικών της ΕΕ για την εφαρμογή του θεματολογίου του 2030 σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως μέσω της εφαρμογής του στρατηγικού σχεδίου των Ηνωμένων Εθνών για τα δάση 2017-2030.

Η συνεχιζόμενη εφαρμογή της στρατηγικής, με την υποστήριξη του προϋπολογισμού της ΕΕ, θα βοηθήσει τα δάση της ΕΕ, τα οποία καλύπτουν το 40% του εδάφους της, να συμβάλουν αποτελεσματικά στην εδαφική ισορροπία, στην ανάπτυξη και την απασχόληση σε αγροτικές και αστικές περιοχές, στη στήριξη του δασικού τομέα ώστε αυτός να παραμένει ανταγωνιστικός και στην ανάπτυξη της βιοοικονομίας, προστατεύοντας παράλληλα τη βιοποικιλότητα και διασφαλίζοντας την παροχή υπηρεσιών οικοσυστημάτων. Η ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου σχετικά με την αξία και τη σημασία που έχει η καλή διαχείριση των δασών και, επομένως, η εξασφάλιση ισχυρής κοινωνικής υποστήριξης για την αειφόρο διαχείριση των δασών, είναι ουσιαστικής σημασίας για τη στήριξη αυτών των στόχων.